

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 270. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299309187808/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

»Jeg loffuet hinde tro med alle/ teg schall hinde aldrig vndfaldes i en anden version (aftrykt Da Viser V 326 str 4,1-2).

Til str 4-5 jf. en udbredt bon om Jesu navn, tilskrevet Bernhard af Clairvaux, optrykt MDDB nr 20, 86, 200; 342; Christiern Pedersens Danske Skrifter udg. af C.J.Brandt og R.Th.Fenger II, Kbh 1851, 402f; TidFadersvør bl.Q 6r, TidBb 132v; ReravENBb 167v; NimB3 bl.A 5v; Gryd2 bl.H 4r; Skonn.nr.XX. En anden impuls kan være »En kaart Bon at bede huer Time naar Klocken slars, aftrykt som n.c. Vh 17.

Optrykt i Gryd2-3 Derefter i M2, APs, Udk42, Skonn., Udk53, M-C m.fl. og KGr med disse varr.: 1,2 Synden| Sorgen KGr. - 1,3 dig| Gud Gryd2. - 1,4 hellige| hellig Udk53. - 2,1 rat| bange| bange APs. - 2,2 saa| mange| mange APs. - 2,4 vel| for| for APs. - 2,5 ret| aldrig| aldrig APs. - 3,2 hinde| tunge APs. - 3,4 ført| for| for Gryd2; ført| for| for M2. - 3,5 Liffue| i| Liffue Gryd2. - 3,6 Euug| teg| dig| Dig evig| jeg| Paulh. - 4,1 Liffen| min| Liffen KGr. - 4,2 Vilde| Vilt APs. - 4,3 sød| søt Gryd2, sødt Udk42. - 4,5 dig| du Gryd2. - 4,6 hand| er| er APs. - 5,1 skabet| skabt Gryd3. - 5,2 Lad| Lade Gryd2. - 5,2 ført| for| for Gryd3. - 5,4 som| der Gryd2. - 5,5 Du| være| Du var Skonn., hand| var APs. - 5,6 Styrcke| styrck APs. - 6,1 hellig| værdig| hellig APs. - 6,3 gode| god Udk42. - 6,5 Oe| om| om APs. - 6,5 taalmodig| taalmodig M2, taalmodig| at APs. - 6,6 laad. Amen| iod, Amen| Gryd2, Laad APs, i KGr ved afslutning af højmesse på Nytårsdag. I SomnendPs foreslæt til mandag morgen. I »En liden Haand-Boog, for de Reysende og Søfarendes Kbh o 1730 er den ligeledes regnet blandt morgensalmer.

44. En Vise om Verdens Suig

Visen har udhævet akrostikon: IOHAN CHRIST 3-4 *Sungis*. Naffn, etc | Th 138. - 1,1 *Rosens Laad*| rosengården, blomsterhaven. - 1,2 *bede*| jage - 1,5-6 *Saa komme*| jf. DigO II 37 nr 303 - 1,7 *Thi*| derfor - 1,7 *vende*| vende om. - 1,9 *fomme*| gavne - 2,4 *taa*| tor - 2,6 *skende*| beskæmte, tale ilde om - 2,9 *Fryd*| ven. - 2,9 *Freude*| slægtning - 3,1-2 *Hoo Raffi omsee*| citeret af Peder Syv, DigO VII nr. 13019, jf. II 88 nr.1870, VII I nr 5486 og 8748 - 3,3 *Klaf*| for| bagtaler. - 3,4 *at*| ad, til - 3,7 *Vår dig*| tog dig i agt - 3,9 *hoo*| blandt. - 4,1-2 *Akeleje*| *hæ*| om den lugtløse og derfor umdreværdige akeleje jf. ArreboSS I 277,11.13 I Mattheus Motis håndskrevne ordbog A 81 bruges vendingen i str.4,1-2 om en smuk jomfru, som er tabelig jf. ODS 1,383 - 4,3 *præ*| rent, uskyldigt - 4,7 *af Lungen*| med manden, uden at hjertet er med deri, jf. Da Viser nr 9,14 (DH 40,15), 238,1, 248,4. Om falske løfter med tungen og længen også Th 363v str 6 og Ravn III nr.99,7. Løffuer sig from og god/ Oe tro af Herte og Mød/ Men Tungen og Lungen/ Taler mod ret og skel. - 4,8 *sætter paa en gang*| leder på glatis. Gange betyder dels gyng, dels gytende grund - 5,1 *tage*| *fare*| beslutte - 5,3 *øhenbare*| robe, lægge blot. - 5,4 *leg*

ge vund] anstrenge sig. – 5,5 *vndfalde*] svagte. – 5,7 *mølge*] vedholdende. – 5,8 *för*] frem for. – 5,9 *Skytzhene*] beskytter. – 5,9 *fij*] sikker, fast; skattefri (om adelen), derfor: adelig. – 6,5-6 *slide. ien*] henleve (under besværlige forhold) – 6,7 *bide*] bide, blive.

Optrykt BH 248; BrandtUdvalg 33-34; Vb-1914 46-48; Udv salmer 20-21. Litt.: Christensen 111; C.Rauviker: Planterne i den religiøse digtning, sær salmedigtningen Kbh.1931 107-08; Frandsen 83-85; Fris 535; Schørring 36.

Sammenstilling af rosens lund og fiske venner kendt fra folkevise. DgF IV nr.230,1: »Riddet tager hog, och suennndenn tager hundtt/ – Min venner ere mig saa faa. – / saa rider haand i rosens-lund./ Mandd finder icke een iblandt tuffue/ ther mandd tør lide paa.»

Optrykt i Udk42 uden udhævet akrostikon. I Alard.1643 aftrykt med 1.str. Dernæst i Udk53, M-C m.fl. med disse var. 1,4 ev] icke Udk42. – 2,4 taar] tør Udk42 – 2,7 huo] hvor Udk53. – 2,7 hin] den M-C. – 3,1 Ræffue] Reff M-C; ref Paull. – 3,3 ere] er Udk53. – 3,4 at] ad Udk42. – 3,6 høytren] hviden Udk53. – 3,7 Var] Vare Udk42. – 3,8 Forrædere] Fortrædere Udk42; Forrædere Udk53. – 4,4 færfue] føye M-C. – 4,7 Lungen] Tungen Udk53. – 5,8 æret] ære M-C. – 6,1 Himmel] Himmels M-C.

Medens Udk42 ud fra læsemåden i 1,1 og 1,2 skønnes at have benyttet en udg. som HVNW, bygger Udk53 og M-C på traderingen uden for Vb Paull. står rydeligt i gæld til M-C.

Som skillingvise i »To skønne Aandelige Viser, Den Første Om Tomfru Thore Som saadan begynder Tomfru Thore hille, gaar sig i Afvelgaard: Og Den Anden Om Verdens Svag og fiske Venner, leg gick mig ud Rosens Lund Sungs med den Thon. Vag op, vag op udi Guds Navn Tryckt Aar 1719. Der kendes fem forskellige oplag. DgF II 554. Bibl.Dan I 370, V 59.

45. En anden Vise om Wtroskab

1-3 *sungs . hold, etc*] Th 287. – 1,1 *fornst*] utvivlsomt, en kendsgerning. – 1,2 *neruhg*] almindelig. – 1,3 *Tio or Løffue*] troskab og ærlighed. – 1,4 *dise sidste Dage*] de sidste tider inden dommedag er ilig. Mat.24.3-22 karakteriseret ved den store trængsel, hvor lovløsheden tager overhånd og kærligheden bliver kold. – 1,6 *Breff eller Segf*] skriftligt bevis på retmæssig besiddelse. – 1,7 *skøf*] snart, næsten, Kalk.III 864. – 1,7-8 *keed At Løffue*] ked af at leve. – 1,8 *mørke*] indprente i sin bevidsthed, tage ad notam. – 2,1 *hore til*] hore efter. – 2,2 *leg . gffue*] identisk med T-38 str.8.1. – 2,3 *Forlad paa*] stol på, jf. 42 str.4.2. – 2,7-8 *Støff . røns*] jf. Ps.103,14-16. – 2,8 *røret*] vinden. – 2,8 *røns*] bevæger sig. – 3,2 *sar tilbage*] tilsidesat. – 3,3 *En stund*] en tid (lang). – 3,3 *vaar anden med*] var anderledes(?) med, tog anderledes(?) del. Jf. senere læsemåde i SJC.StB *vaar Ven* den anden med, dvs. var den ene ven delagtig i den andens liv. – 3,4 *ærfærdige*] som angår retfærdighed. – 3,6 *Røge*] rig. – 3,7 *för*] på grund af. – 3,7